

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Освітньо-наукова програма 011 «Освітні, педагогічні науки»
Рівень вищої освіти – третій

Цикл загальної підготовки

Силабус навчальної дисципліни

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО УКРАЇНСЬКОЮ ТА ІНОЗЕМНОЮ МОВАМИ

Назва курсу	Академічне письмо українською та іноземною мовами
Веб-сайт для курсу	http://dol.luguniv.edu.ua/
Мета й завдання курсу	<p><i>Мета курсу:</i> формування науково-дослідницької і викладацької компетентностей та вдосконалення мовної й комунікативної компетентностей здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» шляхом опанування наукових і практичних засад академічного письма українською та іноземною мовами в навчально-науковій діяльності.</p> <p><i>Завдання курсу:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • практичне засвоєння наукових і етичних засад академічного письма українською та іноземною мовами; • опанування нормативних засобів вербального та невербального коду в науковому й навчальному спілкуванні; вироблення вмінь і навичок створення й аналізу наукових та навчально-методичних текстів різних жанрів українською й іноземною мовами; • удосконалення вмінь ефективно спілкуватися державною мовою, учитися та оволодівати сучасними знаннями за допомогою української та іноземної мов, використовувати інформаційно-комунікаційні технології, бути критичним і самокритичним у процесі навчально-наукової комунікації, діяти на основі етичних мотивів під час наукових дискусій, виявляти визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; • подальший розвиток здатностей генерувати нові ідеї у викладацькій і науковій діяльності; • формування потреби мовного, мовленнєвого й комунікативного самовдосконалення українською й іноземною мовами
Тривалість курсу	Перший семестр – 8 тижнів, другий семестр – 13 тижнів. 6 кредитів, 180 годин, з них 48 годин – аудиторні (24 години – практичні заняття з академічного письма українською мовою, 24 години – практичні заняття з академічного письма іноземною мовою), 132 години – самостійна робота (66 годин – з академічного письма українською мовою, 66 годин – з академічного письма іноземною мовою)
Результати навчання	У результаті вивчення курсу аспірант набуває <i>загальні компетентності:</i> <ul style="list-style-type: none"> • здатність генерувати нові ідеї (креативність), • здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу,

- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми,
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел,
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації,
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології,
- здатність приймати обґрунтовані рішення,
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,
- здатність бути критичним і самокритичним,
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Результатами навчання мають стати набуті компетентності здобувачами наукового ступеня «доктор філософії»:

опановані й поглиблені знання про наукові й етичні засади академічного письма українською та іноземною мовами, зокрема про:

- мовленнєві жанри наукового й навчального спілкування, тактики, стратегії наукового й педагогічного спілкування українською й іноземною мовами;
- засоби вербального і невербального коду, практику й техніку навчально-наукової комунікації в різних її формах;
- своєрідні риси наукового стилю української та іноземної мов, основні жанрові різновиди наукового стилю, стильові ознаки української та іноземної наукової мови;
- правила побудови й культури читання та аналізу наукового тексту, особливості анотування, реферування наукових джерел;
- мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, правила техніки наукового редагування, саморедагування й перекладу наукових джерел;
- композиційно-логічну побудову наукових жанрів;
- риторичні прийоми наукового спілкування;
- правила ведення наукової дискусії;

сформовані вміння

- аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів відповідно до рівня розвитку й нормативних вимог сучасної української та іноземної мов;
- здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних наукових джерел;
- створювати й трансформувати наукові тексти різних жанрів українською й іноземною мовами згідно з вимогами наукового стилю, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- користуватися технікою наукового редагування й саморедагування наукових текстів;
- брати участь у наукових дискусіях, володіти полемічним мистецтвом, культурою конструктивного діалогу, етикою оратора;
- дотримуватися правил академічної доброчесності в різних видах наукової діяльності;

вироблені навички спілкування державною мовою під час навчально-наукової комунікації, ведення наукових дискусій тощо, використання

	<p>іноземної мови в науково-дослідницькій діяльності; отриманий досвід бути критичним і самокритичним у процесі навчально-наукової комунікації, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних науково-дослідницьких робіт різних жанрів; сформоване ставлення діяти на основі етичних мотивів під час наукових дискусій, виявляти визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих на себе обов'язків</p>
<p>Теми</p>	<p style="text-align: center;">Модуль 1</p> <p>Тема 1. Українське академічне письмо і мовна культура науковця. Аналіз основних понять мовної культури науковця, наукової мови й академічного письма як комунікативного феномена. Академічне письмо у викладацькій діяльності. Редагування наукового тексту</p> <p>Тема 2. Мовна особистість дослідника і основи наукового дискурсу. Характеристика складників мовної особистості дослідника та структури наукового дискурсу. Наукові заходи, зразки наукових робіт і документів. Аналіз вербального компонента наукового тексту й дискурсу.</p> <p>Тема 3. Науковий стиль української мови: сфера використання, основні функції, мовні ресурси. Підстили наукового стилю. Власне науковий підстиль і його основні жанри: наукова стаття, наукова монографія, кваліфікаційна робота, дисертація, доповіді, тези. Навчально-науковий підстиль і його жанри. Науково-популярний підстиль і його жанри. Традиційні стильові ознаки наукового мовлення. Образність та експресивність у науковому стилі. Функції наукової мови. Аналіз мовних засобів української наукової мови (фонетико-інтонаційні особливості усної форми наукового стилю; комунікативні властивості наукової мови; засоби милозвучності української мови; основні вимоги до термінів, особливості синонімії в термінології, відмінність термінів від професіоналізмів і професійних жаргонізмів; використання в науковому мовленні іншомовної лексики; українські відповідники до запозичених термінів; лексичні помилки: змішування паронімів, мовленнєва недостатність і надмірність; фразеологізована термінологія і кліше); граматичні особливості наукових текстів</p> <p>Тема 4. Культура наукового тексту: структурно-сміслові й композиційні компоненти наукових текстів різних жанрів. Аналіз структурно-сміслових і композиційних компонентів наукових текстів. Написання наукової статті, рецензії, відгуку. Культура читання наукового тексту, оформлення бібліографії, укладання термінологічного словника (термінологічний практикум).</p> <p>Тема 5. Робота дослідника з науковим текстом. Електронна презентація наукового тексту. Практикум з різних видів академічного письма. Моделювання наукових заходів.</p> <p>Тема 6. Мовленнєва поведінка в науковому спілкуванні. Моделювання й аналіз наукового спілкування</p> <p style="text-align: center;">Модуль 2</p> <p>Тема 1. English as the World Language of Research and Education. Тема 2. The Nature of Writing. Тема 3. Cultural Differences in Writing. Тема 4. Strategies of Writing in English. Тема 5. Curriculum Vitæ.</p>

	<p>Тема 6. Cover Letter Тема 7. Formal Style. Тема 8. Cautious Writing. Тема 9. Academic Vocabulary. Verbs. Тема 10. Collocations. Тема 11. Logical Connectors. Тема 12. Latin Expressions. Тема 13. New Lexical Tendencies in English. Тема 14. Spelling. Тема 15. Capitalization. Тема 16. Research Paper Abstracts. Тема 17. Conference abstracts. Тема 18. Letters Тема 19. Conference presentation</p>
<p>Орієнтація (на кого розрахований курс)</p>	<p>Навчальний курс для здобувачів третього рівня вищої освіти за освітньою програмою 011 «Освітні, педагогічні науки»</p>
<p>Резюме викладача</p>	<p>Нікітіна Алла Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 1985 р. в Луганському державному педагогічному інституті ім. Т.Г. Шевченка здобула кваліфікацію вчителя української мови і літератури за спеціальністю „Українська мова і література”. Працювала вчителем української мови і літератури. З 1991 р. працювала асистентом, старшим викладачем, з 2001 р. – доцентом, а з 2014 р. – професор кафедри української мови Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Протягом 1993 – 1997 рр. навчалася в аспірантурі, протягом 2004 – 2007 рр. – у докторантурі Херсонського державного педагогічного університету. У 2000 р. захистила кандидатську дисертацію, а в 2013 р. – докторську дисертацію зі спеціальності 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська мова). У 2002 р. присвоєно вчене звання доцента, а в 2016 р. – професора кафедри української мови. Є автором понад 160 публікацій наукового й навчально-методичного характеру, зокрема навчальних концепцій, програм, підручників, посібників для учнів і студентів. Наукові інтереси – у галузі педагогічного дискурсу, лінгводидактики, риторики, мовленнєвої комунікації, комунікативної лінгвістики й методики навчання української мови. Моїсєнко Олена Юріївна – доктор філологічних наук, професор. 1983 – 1988 рр. – студентка Харківського державного університету за спеціальністю «Англійська мова та література», здобула кваліфікацію викладача англійської мови та перекладача. 1989 – 1993 рр. – викладач кафедри іноземних мов Луганського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. 1993 – 1997 рр. – навчання в аспірантурі Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (з відривом від виробництва). 1997 – 2003 рр. – викладач кафедри англійської філології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p>

	<p>Вересень 2003 р. – листопад 2004 р. – в.о. завідувача кафедри англійської філології Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>2004 – 2008 рр. – завідувач кафедри теорії та практики перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>2008 – 2011 рр. – навчання в докторантурі Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (з відривом від виробництва).</p> <p>2011 – 2016 рр. – доцент кафедри теорії та практики перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>2016 р. – по теперішній час – професор кафедри теорії та практики перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка.</p> <p>Є автором понад 90 публікацій наукового й навчально-методичного характеру.</p> <p>Наукові інтереси – у галузі риторики, мовленнєвої комунікації, комунікативної лінгвістики й когнітивної лінгвістики.</p>
Інформація для підтримання зв'язку з викладачем	<p>Нікітна Алла Василівна, e-mail: a.v.nikitina2017@gmail.com</p> <p>Моїсеєнко Олена Юріївна, e-mail: olena.moiseyenko9025@gmail.com</p>
Попередня підготовка	Компетентності, набуті в процесі вивчення психологічних, педагогічних, мовних і мовленнєвих дисциплін другого (магістерського) рівня вищої освіти
Як навчатися?	Аналізувати наукові, методичні, нормативні джерела; виконувати завдання до практичних занять, індивідуальні завдання відповідно до тижневого розкладу; дотримуватися термінів виконання контрольних робіт, брати участь у моделюванні комунікативних ситуацій наукового спілкування; дотримуватися принципів академічної доброчесності
Навчальні матеріали	<p style="text-align: center;">Рекомендована література до першого модуля</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семенов О.М. Культура наукової української мови. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 216 с. • Колоїз Ж. В. Академічне письмо та риторика : практикум. Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 196 с. • Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін. ; за заг. ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. Київ : Вища шк., 2003. 323 с. • Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 392 с. <p style="text-align: center;">***</p> <ul style="list-style-type: none"> • Абрамович С. Д. Чікарькова М. Ю. Мовленнєва комунікація. Київ : Центр навч. л-ри, 2004. 472 с. • Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура наукової мови : навч. посібник. Львів : Світ, 2003. 432 с. • Климова К.Я. Основи культури і техніки мовлення: навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2007. 240 с. • Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с. • Нікітіна А.В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. Київ : Ленвіт, 2013. 338 с. • Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень студентами вищих навчальних закладів : посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. І. Соловей, Є. С. Спіцин, К. К. Потапенко, З. М. Шалік. Київ : Ленвіт,

	<p>2004. 143 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 240 с. Яшенкова О. В. Основи теорії мовної комунікації : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 312 с. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> mon.gov.ua/ua – офіційний сайт МОН України. Освітній дискурс: зб. наук. праць – http://www.journal-discourse.com/uk/ journal.osnova.com.ua/free-articles/ – матеріали, опубліковані в науково-методичних журналах видавничої групи "Основа". www.nbuv.gov.ua – офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Стислий огляд основних змін у Новій редакції „Українського правопису” (2019). URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf Український правопис. 2019. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf <p style="text-align: center;">Рекомендована література до другого модуля</p> <p style="text-align: center;">Основна навчальна література</p> <ul style="list-style-type: none"> Yakhontova T.V. English academic writing (Основи англomовного наукового письма): Навч. посібник для студентів, аспірантів та науковців. Вид. 2-ге. Львів: ПІАС, 2003. 220 с. Антипова Г.О., Дубко Л.О., Бузовський А.В., Силицька Ю.С., Махтан М., Моїсеєнко О.Ю. English in Higher Education Context: навчальний посібник Луганськ : Альма-матер, 2007. Bailey S. Academic Writing. A Handbook for International Students, London, 2010. First Certificate Language Practice 4th Edition – English Grammar and Vocabulary, London, 2014. <p style="text-align: center;">Додаткова навчальна література</p> <ul style="list-style-type: none"> Квасова О.Г. Going for a Degree. Professional English for Students of Linguistics: навч. посіб. Київ: Ленвіт 2012. 167 с. Comfort, J. (1995). <i>Effective Meetings</i>. Oxford: Oxford University Press. 126 p. English for Academic Purposes: Computing Ed. Univ. Politéc. Valencia, 1997. 187 p. URL : http://books.google.com.ua/books?id=Rmu1dXlu2eEC&hl=ru&source=gbs_similarbooks <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> http://www.gsas.harvard.edu http://owl.english.purdue.edu/ http://europass.cedefop.europa.eu
Необхідне устаткування	Засоби електронного навчання (комп'ютер/ноутбук тощо)
Спільні / індивідуальні види навчальної діяльності	Самостійне опрацювання навчальних матеріалів, використання інтерактивних комунікативних технологій, обговорення проблемних питань курсу, виконання практичних завдань, підсумкових контрольних робіт, створення кейсів навчально-методичних і наукових матеріалів, написання наукових текстів різних жанрів тощо
Форми поточного та	Для <i>поточного контролю</i> використовується тестування; усне

підсумкового контролю	опитування; письмовий контроль. <i>Підсумковий контроль</i> – залік. Підсумкова оцінка за курс є сумою оцінок, отриманих аспірантом за виконання за виконання завдань та контрольних модульних робіт. Максимальна оцінка становить 100 балів.		
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	Вид діяльності	Критерії оцінювання	Бали
	Теоретична і практична підготовка (опанування освітньої інформації, аналіз матеріалу, моделювання комунікативних ситуацій дослідницької діяльності, науково-риторична підготовка в процесі дискусій, створення навчально-наукових текстів, підготовка виступів)	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер.	0-50
	Індивідуальна й самостійна робота	Всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер. Представлені вчасно для перевірки викладачем.	0-20
	КМР	Представлено вірні й повні відповіді на тестові завдання модульного контролю	0-30
	Усього за курс		100
Політика курсу	<ul style="list-style-type: none"> • Курс орієнтовано на створення дружнього, творчого, відкритого до конструктивної критики середовища. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Аспірант, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал, за наведеними в силабусі літературними джерелами, виконує завдання та надає викладачеві в час, відведений для консультацій. • Аспірант має право аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не збігається з думкою викладача, вимагати від викладача додаткових роз'яснень на заняттях у випадку їх недостатнього висвітлення на лекціях. 		
Забезпечення виконання принципів академічної доброчесності	<ul style="list-style-type: none"> • У процесі роботи необхідно дотримуватися Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/polojakadembro2.pdf), відповідних принципів академічної доброчесності. • Письмові роботи, презентації мають бути авторськими, оригінальними. • Письмові роботи мають бути оформлені згідно встановлених правил, з урахуванням вимог до цитування, подання відповідних покликань. • Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі 		

	аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Feedback курсу	Зворотній зв'язок здійснюється на основі чату, системи повідомлень на сторінці курсу на освітньому порталі ЛНУ імені Тараса Шевченка.